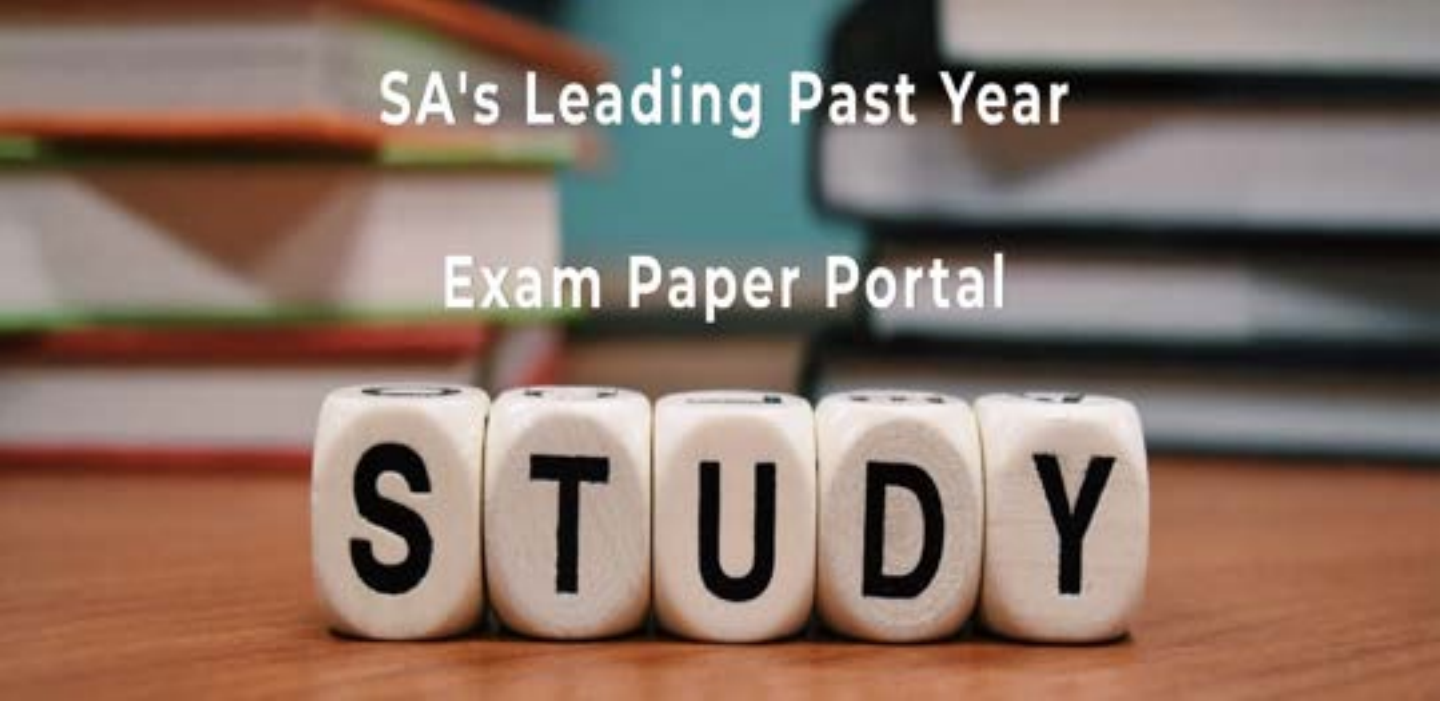

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies ☺

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

SA EXAM PAPERS

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

NOVEMBER 2017

NASIENRIGLYNE

VRYSTAAT

PUNTE: 120

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 23 bladsye.

Kopiereg voorbehou

VRAAG 1

TEKS A: TYDSKRIFARTIKEL

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.1	• (In) elf (lande) • (In) 11 (lande) • Suid-Afrika is een van elf Afrikalande waar ons die Groot Vyf kry. (Enige EEN)	1
1.2	• 'n Mens kan die Groot Vyf (net) in Afrika sien. • Die Groot Vyf is uniek aan Afrika. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
1.3	• Leeus/die leeu • Luiperds/die luiperd (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1 1
1.4	• Leeus/Hulle jag in groepe/troppe. • Hulle beweeg/loop in groepe. • Hulle hou daarvan om saam te wees. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
1.5	"logge" *(Penaliseer nie as die woord nie tussen aanhalingstekens geskryf is nie)*	1
1.6	• (Met) 'n hand • Vingers van 'n hand. • Die olifant gebruik dit soos 'n hand om blare, plantwortels, vrugte en water na sy mond te bring. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
1.7	• (Die) swart(renoster) • (Die) wit(renoster)	1 1
1.8	mense sleg behandel	1
1.9	• Luiperds vang/bekruip ook apies in bome. • Luiperds kan goed boomklim. • Luiperds vang diere wat in bome leef. • Luiperds is goeie klimmers (wat dikwels apies in bome sal bekruip). (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
1.10	• B • Dit is vir jagters 'n uitdaging om hierdie diere te jag. • B Dit is vir jagters 'n uitdaging om hierdie diere te jag. (Enige EEN)	1
1.11	• Lisensie(s) • lisensie(s) (Enige EEN)	1

1.12.1	• Stropers moet swaarder gestraf word/tronk toe gaan. • Daar moet meer opgeleide/gewapende veldwagters wees om die diere op te pas. • Die koop en verkoop van renosterhorings moet wettig gemaak word/lisensies moet gegee word om renosters te kan jag. • Renosters se horings kan afgesaag word/gekleur word. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
1.12.2	• Die stropers kry baie geld vir die renosterhorings. • Die stropers is te slim om gevang te word. • Daar is steeds 'n groot aanvraag na renosterhorings. • Die polisie/veldwagters kan saam met die stropers werk. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
1.13	• Die stropers los die karkasse/vleis net daar. • Die stropers vat net die horings. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) *(Die kandidaat moet 'n **afleiding** uit die reëls as antwoord gee, nie 'n aanhaling nie.)*	1
1.14.1	• D • By hierdie diere kan 'n mens duidelik die verskil tussen mannetjies en wyfies sien. • D By hierdie diere kan 'n mens duidelik die verskil tussen mannetjies en wyfies sien. (Enige EEN)	1
1.14.2	• A • Hulle groot snytande hou aan groei. • A Hulle groot snytande hou aan groei. (Enige EEN)	1
1.14.3	• B • Die twee tipes se bekke lyk nie dieselfde nie. • B Die twee tipes se bekke lyk nie dieselfde nie. (Enige EEN)	1
1.14.4	• C • Hulle maak baie jagters dood. • C Hulle maak baie jagters dood. (Enige EEN)	1
1.14.5	• F • Hulle hou nie van konfrontasie met mense nie. • F Hulle hou nie van konfrontasie met mense nie. (Enige EEN)	1
1.15	• B • Toeriste kom na Suid-Afrika toe om die Groot Vyf te sien. • B Toeriste kom na Suid-Afrika toe om die Groot Vyf te sien. (Enige EEN)	1

1.16	• Ons land (SA) is bekend vir die Groot Vyf. • Die Groot Vyf is uniek aan ons land (SA). • Dit maak mense bewus/leer mense van die Groot Vyf. • Dit herinner ons om die erfenis van ons land (SA) te bewaar. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
1.17	Ek het geleer: (m.a.w. die les uit die artikel geleer) • dat die Groot Vyf baie belangrik vir toerisme in ons land is. • dat daar mooi na die Groot Vyf gekyk moet word. • van die gevare van onwettige jag/stropery. • dat dit almal se verantwoordelikheid is om seker te maak dat die Groot Vyf nie verdwyn nie. • hoe uniek ons land is. OF Ek het meer inligting oor die Groot Vyf/individuele diere gekry. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
	SUBTOTAAL:	**24**

TEKS B: VISUELE TEKS

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.18	• (Vir) elektrisiteit • Om elektrisiteit op te wek (Enige EEN)	1
1.19	• Myne • Mynbou (Enige EEN)	1
1.20	• 27(%/persent) • Sewe en twintig (%/persent) (Enige EEN)	1
1.21	• Om te wys hoe water in Suid-Afrika gebruik word. • Om te wys waarvoor water in Suid-Afrika benodig word. • Om te wys waarvoor die meeste/minste water gebruik word. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
1.22	• D • Boerdery • D Boerdery (Enige EEN)	1

1.23	• Daar is baie prentjies/foto's./Jy lees die prentjies. • Jy sien prentjies/tekeninge/simbole/grafieke/foto's/diagramme (van elektrisiteit/boerdery, ens). • Daar is min woorde./Jy het net 'n basiese woordeskat nodig. • Daar is meer prentjies as woorde • Die prentjies gee vir jou die inligting. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
	SUBTOTAAL:	**6**
	TOTAAL AFDELING A:	**30**

AFDELING B: OPSOMMING

NASIEN VAN DIE OPSOMMING

Nasien van die opsomming word gebaseer op die insluiting van die relevante feite soos deur die teks voorgeskryf.

Die opsomming word soos volg nagesien:

- **Puntetoekenning:**
  - 7 punte vir 7 feite (1 punt vir elke feit)
  - 3 punte vir taal
  - Puntetotaal: 10

- **Verspreiding van taalpunte wanneer die kandidaat nie woordeliks aangehaal het nie:** (Indien die kandidaat nie woordeliks aanhaal nie, moet die feit nog sin maak om die punt te verdien.)
  - 1–3 feite korrek: ken 1 punt toe
  - 4–5 feite korrek: ken 2 punte toe
  - 6–7 feite korrek: ken 3 punte toe

- **Verspreiding van taalpunte wanneer die kandidaat woordeliks aangehaal het:** (Direkte aanhaling: 'n sin/deel van 'n sin woord-vir- woord volgens vraestel.)
  - 6-7 direkte aanhalings: ken geen taalpunte toe nie
  - 1-5 direkte aanhalings: ken 1 punt vir taal toe

LET WEL:

- **Tel van woorde:**
  - Nasieners moet die getal woorde wat gebruik is, tel.
  - Geen punte word afgetrek as die kandidaat nie die getal woorde aangedui het nie of as die getal woorde wat gebruik is, verkeerd aangedui is.
  - Indien die kandidaat die vereiste getal woorde (60) oorskry, lees tot aan die einde van daardie sin en ignoreer die res van die opsomming.
  - Korter opsommings wat die vereiste feite bevat, mag nie gepenaliseer word nie.

VRAAG 2: DINGE OM TE ONTHOU AS JY GESOND WIL LEEF

[Verwerk uit howtolivewell.co.za]

	TEKS	VERWAGTE ANTWOORDE		
1.	Jou liggaam glo wat jy dink. **As 'n mens positief is, hou dit jou liggaam gesond. Fokus dus op positiewe dinge.**	Wees **positief**./Jy moet op positiewe dinge fokus of konsentreer/aan positiewe dinge dink.	Moenie negatief wees nie./Jy moenie heeltyd aan negatiewe dinge dink nie.	Positiewe denke is belangrik vir 'n gesonde lewe.
2.	**Maak seker dat jy elke nag genoeg slaap.** Dit sal jou help om beter te konsentreer. Jy sal ook beter onthou.	Jy moet seker maak dat jy (snags) **genoeg slaap.**	Jy moenie te min slaap nie.	Genoeg slaap is belangrik om gesond te bly.
3.	Te veel gemorskos en suiker is ongesond vir jou. Gesonde kos voed jou brein. **Daarom moet jy elke dag drie gebalanseerde etes eet.**	Eet **gebalanseerde** etes. Eet elke dag drie **gebalanseerde etes**./Jy moet 3 **gebalanseerde**/ gesonde **maaltye per dag** eet. *Die kern hier is nie bloot gesonde kos nie; dit gaan oor gebalanseerde maaltye.*	Moenie ongesonde kos/ gemorskos eet nie./Jy moenie jou 3 **gebalanseerde maaltye** per dag oorslaan nie.	3 **gebalanseerde maaltye** per dag sal jou gesond hou.
4.	**Gereelde oefening gee jou meer energie.** Dit keer ook dat jy vet word. **Dit is dus nodig dat jy gereeld fisiese aktiwiteite doen.**	Oefen **gereeld**./Jy moet gereeld oefen. *Dit gaan nie net oor oefen nie; maar oor **gereelde oefening.***	Jy sal vet en sonder energie wees as jy nie **gereeld** oefen nie.	**Gereelde** oefening is nodig om gesond te wees.

	TEKS	VERWAGTE ANTWOORDE		
5.	**Lees of doen kreatiewe dinge in jou vrye tyd.** Dit is beter vir jou as om te veel televisie te kyk of om op jou selfoon te wees.	Gebruik jou **vrye tyd** om te **lees** of **kreatiewe dinge te doen**./Jy moet **lees**/**kreatiewe dinge doen** in jou **vrye tyd**. *Hier is weer twee dinge: **WAT** jy in jou **VRYE TYD** doen. (EEN van die twee is aanvaarbaar)*	Jy **moenie passief** wees in jou **vrye tyd** nie.	Kreatiewe **tydsbesteding** in jou **vrye tyd** is goed vir jou gesondheid.
6.	**Swak higiëne veroorsaak dat siektes versprei**. **Bad of stort gereeld en was jou hande voor elke ete.** Dit sal help dat jy nie siek word nie.	Jy moet **altyd**/**gereeld bad/stort/was** en jou hande was./Jy moet gereeld **bad/ stort/was**./Jy moet jou **hande** voor elke ete **was**./Wees higiënies.	Moenie jou **higiëne** verwaarloos nie./Moenie vergeet om jou **hande** voor ete te **was**/gereeld te **bad** of te **stort** nie.	Goeie **higiëne** is belangrik as jy gesond wil bly.
7.	**Dit is baie gevaarlik om drank en dwelms te misbruik.** Vermy dit eerder. Dit kan jou baie siek maak. Jy sal dan ook nie mooi na jouself kyk nie.	Vermy **drank** en **dwelms**./Vermy drank./Vermy dwelms./Jy moet wegbly van drank en dwelms./Drank of dwelms kan jou siek maak.	Moenie **drank en dwelms** misbruik nie./Moenie drink of dwelms gebruik nie.	**Drank en dwelms** sal jou gesondheid negatief beïnvloed.
	GETAL WOORDE = 170 woorde (± 200 woorde - Disjunktief)	**GETAL WOORDE = 51 woorde (50 – 60/65 maksimum)**		

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

NASIEN VAN TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

1. Spelling:

   - Eenwoord-antwoorde moet korrek gespel word.
   - By volsin-antwoorde word **verkeerde spelling** slegs gepenaliseer indien die fout in die taalstruktuur is wat getoets word.
   - Waar afkortings getoets word, moet die leestekens korrek wees.

2. Sinstrukture moet **taalkundig** korrek wees en in volsinne aangebied word volgens die instruksies.

3. Aanvaar die letter EN/OF die korrekte antwoord wat volledig uitgeskryf is, by 'n meerkeusevraag.

Kopiereg voorbehou

VRAAG 3: ADVERTENSIE

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
3.1	• Leerders/Kinders/Skoolkinders/Leerlinge/Studente (wat ekstra Afrikaans klasse wil neem). • Leerders/Kinders/Skoolkinders/Leerlinge/Studente (wat nie 'n Afrikaans-onderwyser het nie). • Leerders/Kinders/Skoolkinders/Leerlinge/Studente (wat sukkel met Afrikaans). • Afrikaans-klasse (versamelnaam vir leerders). (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
3.2	• (Die opskrif) is groot geskryf/groot font/lettertipe. • (Die opskrif) is in vetdruk. • (Die opskrif) is 'n ander kleur/donkerder gedruk. • Dit staan heel bo aan die advertensie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
3.3	• Mnr/mnr • Mnr./mnr. *(Daar hoef nie 'n punt na die afkorting te wees om die punt te verdien nie.)* *(AWS bl.19 reël 3.13.)*	1
3.4	beter	1
3.5	uitroepteken	1
3.6	hoogste	1
3.7	Mening • Dit is die adverteerder se opinie. • Nie almal stem met die adverteerder saam nie. • Daar is nie bewyse dat mnr. Botha die beste onderwyser (in die land) is nie. • Daar is dalk beter onderwysers as mnr. Botha. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
3.8	jy *(aanvaar ook Jy)*	1
3.9	Baie kinders word deur meneer Botha geleer. *(Die hele sin moet korrek wees om die punt te verdien)*	1
3.10	• Jy leer om in Afrikaans te skryf. • Jy leer om beter opstelle te skryf. • Die ekstra klasse sal jou help om beter te skryf. • Dit het te doen met skool. • Ekstra klasse beteken ook ons gaan skryf. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
	TOTAAL:	**10**

VRAAG 4: SPOTPRENT

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
4.1	• HOERA • Hoera (Enige EEN)	1
4.2	Ma sê dat die matriekuitslae bekend is. *(Die hele sin moet korrek wees vir die punt.)*	1
4.3	• Die kamer se **deur** is oop. • Die seun is **deur** sy pa gestraf. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
4.4	nie belangstel nie.	1
4.5	• (Hulle) dans. • (Hulle) drink (vonkelwyn/sjampanje)/(Daar is) drank. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1 1
4.6	• Die hond staan op sy agterpote/-voete. • Die spoeg spat./Die hond blaf dat die spoeg spat. • Die hond se ore staan wyd/regop. • Die hond se kop is agteroor gegooi. • Die merkies(" ") (by sy bene/ore wys dat hy beweeg). (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
4.7	koel	1
4.8	• Boeta lê op die bank **terwyl** die gesin dans. • Die gesin dans, **terwyl** Boeta op die bank lê. • **Terwyl** die gesin dans, lê Boeta op die bank. • **Terwyl** Boeta op die bank lê, dans die gesin. (Enige EEN)	1
4.9	• A • bly • A bly (Enige EEN)	1
	TOTAAL:	**10**

VRAAG 5.1: LEESSTUK

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.1.1	winkeltjie	1
5.1.2	Weekliks/weekliks	1
5.1.3	bêre	1
5.1.4	Hulle neem dit op 'n Woensdagmiddag entoesiasties winkel toe. *(Die hele sin moet korrek wees vir die punt.)*	1
5.1.5	vyftien	1
5.1.6	h(H)aar	1
5.1.7	motorhuis	1
5.1.8	(G)groot *(Maak seker dat die antoniem wat hier gegee word in die konteks pas.)*	1
5.1.9	Sonder **om** gevra **te** word (*Kandidate hoef nie die hele sin uit te skryf nie, maar die gedeelte met die infinitief moet heeltemal korrek wees om die punt te verdien.)*	1
5.1.10	geweeg	1
5.1.11	waarmee	1
5.1.12	nie	1
5.1.13	rys	1
5.1.14	om-ge-wing *(Kandidate kan lettergrepe op verskillende maniere aandui)*	1
	SUBTOTAAL:	**14**

VRAAG 5.2: PRENT

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.2.1	oop	1
5.2.2	leer	1
5.2.3	spykers	1
5.2.4	tussen	1
5.2.5	byl	1
5.2.6	blikke	1
	SUBTOTAAL:	**6**
	TOTAAL AFDELING C:	**40**

AFDELING D: LETTERKUNDE

KINDERS VAN DIE AARDE – Charles Fryer

VRAAG 6

VERHAAL A: "ROOIKOOS WILLEMSE IS SOEK" – Abraham H de Vries

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT
6.1	• Rooikoos het al sy eie plaas/blyplek verloor. • Hy het nie ander blyplek gehad nie. • Hy het daar kos gekry. • Hy het nie nodig gehad om ver te loop (vir kos/drank/rugby) nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
6.2	Uit hierdie deel van die verhaal sien ons dat Rooikoos ... • baie tyd in die kroeg deurgebring het. • baie gedrink het/'n gewoontedrinker was. • vroeg in die dag al in die kroeg was. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
6.3.1	moeilikheidmaker	1
6.3.2	• Dit is hoe die Rooikoos/ die mense in Rooikoos se streek gepraat het. • Dit is algemene uitspraak in daardie deel van ons land waar die verhaal afspeel. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1
6.4	Die hoteleienaar/hotelbaas	1
6.5	• Rooikoos het op die (rugby)speler/losskakel gevloek en geskree. • Rooikoos het die losskakel senuweeagtig gemaak/ontsenu. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
6.6	• D • 'n vergelyking. • D 'n vergelyking. (Enige EEN)	1
6.7	• Barrydale se losskakel het die strafskop misgeskop. • Rooikoos het baie drankies gekry om te drink. • Rooikoos het van sy stoel afgeval omdat hy so dronk was. • Die Barrydalers het Rooikoos Barrydale toe geneem.	1 1 1 1
6.8	• Rooikoos was daardie Sondagoggend bang/het gehuil. • Rooikoos het geskrik omdat hy homself nie herken het nie. • Rooikoos het geskrik omdat sy hare swart was en/of sy baard afgeskeer was. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1

6.9.1	• E • ... het die Barrydalers positief beskryf. • E ... het die Barrydalers positief beskryf. (Enige EEN)	1
6.9.2	• C • … het vir Rooikoos 'n kamer op Barrydale gekry. • C … het vir Rooikoos 'n kamer op Barrydale gekry. (Enige EEN)	1
6.9.3	• D • … was die eerste persoon met wie Rooikoos die Sondagoggend gepraat het. • D … was die eerste persoon met wie Rooikoos die Sondagoggend gepraat het. (Enige EEN)	1
6.9.4	• A • … het gaan kyk of Rooikoos in sy eie kamer op sy tuisdorp was. • A … het gaan kyk of Rooikoos in sy eie kamer op sy tuisdorp was. (Enige EEN)	1
6.10	• B • soos 'n goeie sportman kan verloor. • B soos 'n goeie sportman kan verloor. (Enige EEN)	1
6.11	• Hy het te veel gedrink. • Hy het moeilikheid met die besoekers gesoek. • Hy het die wedstryd ontwrig met sy geskree/gevloek. (Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)	2
6.12	• Rooikoos het glad nie geweet wat aangaan nie. • Rooikoos het nie verstaan hoe hy daar gekom het nie. • Rooikoos het homself/die omgewing/die kamer/die kelner glad nie herken nie/verdwaald gevoel/was soek. • Rooikoos was ontsteld oor dit wat hy in die spieël gesien het. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
		[20]

VERHAAL B: "MY BROER SE KRAAI" – Chris Barnard

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT
6.13	(In die) veld	1
6.14	Die kraai was ... • honger. • verkluim.*(*koud word nie aanvaar nie)* (Of soortgelyk aan bogenoemde)	 1 1
6.15	• Hy het vir die kraai 'n hok gebou. • Hy het vir die kraai kos gegee. • Hy het die kraai se seerplekke gedokter/behandel. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	 1
6.16	vreemd	1
6.17	• B • hoe sleg die kraai gelyk het. • B hoe sleg die kraai gelyk het. (Enige EEN)	 1
6.18.1	• B • ... was vroeg al op die werf, maar het niks vreemds gesien nie. • B … was vroeg al op die werf, maar het niks vreemds gesien nie. (Enige EEN)	 1
6.18.2	• E • … het eers gelag en toe word die lag 'n huil. • E … het eers gelag en toe word die lag 'n huil. (Enige EEN)	 1
6.18.3	• A • ... het die kos in die kraai se hok gaan gooi. • A … het die kos in die kraai se hok gaan gooi. (Enige EEN)	 1
6.18.4	• D • ... het brood en vleis gaan haal. • D … het brood en vleis gaan haal. (Enige EEN)	 1
6.19	• C • personifikasie. • C personifikasie. (Enige EEN)	 1
6.20	• Hy was verbaas om die kraai weer te sien. • Hy het nie gedink dat die kraai weer sou terugkom nie. • Hy kon sy oë nie glo toe hy die kraai sien nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	 1

6.21	• Die verteller se broer het die kraai uit die hok gehaal. • Die kraai het tussen die bome weggevlieg. • Na drie dae het die kraai weer teruggekom na sy hok toe. • Die verteller se broer het nooit weer die hok se hekkie toegemaak nie.	1 1 1 1
6.22	Ja. • Hy was oud genoeg om self te besluit. • Hy het die kraai opgestel/die kraai was syne. • Hy het later self die kraai losgelaat. **OF** Nee. • Die kraai het onnodig swaar gekry. • Dit het te lank geneem voor die kraai losgelaat is. • Hy sou dalk nooit die kraai losgelaat het nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
6.23	• Die kraai sou doodgegaan/agteruit gegaan het. • Die kraai sou uiteindelik mak geword het. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
6.24	Hier het die broer gewys dat hy ... • vir die kraai omgegee het. • die belang van die kraai bo sy eie gestel het. • onselfsugtig was. • besef het dat hy die kraai nie teen sy sin by hom kon hou nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
6.25	Die slotsin pas by die titel van die verhaal, want die kraai het regtig die broer se kraai geword. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1 **[40]**

VRAAG 7

OM LAASTE TE KAN LAG – Pirow Bekker

VERHAAL A: "TANT NELIE SE VEERPLUIME" – Henriette Grové

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT
7.1.1	(Vir) Kit/Kittie (Wahl)	1
7.1.2	Sy sou met hom trou (as sy die resep gekry het).	1
7.2	• D • duidelik vir tant Nelie gesê het wat hy wou sê. • D duidelik vir tant Nelie gesê het wat hy wou sê. (Enige EEN)	1
7.3	gemanipuleer	1
7.4	Peet se ma het vir hom die regte voorbeeld gestel. **OF** Peet se ma wou vir hom 'n les leer/wou hê Peet moes verstaan/insien dat ... • dit verkeerd van hom was om hom soos 'n kind te gedra. • Kit se optrede verkeerd was. • dit verkeerd van hom was om na Kit se pype te dans. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
7.5	• Tant Nelie het nie alles in terme van geld gemeet nie. • Tant Nelie het geglo 'n man moenie deur 'n vrou rondgestuur word nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
7.6.1	• E • … was 'n fyn vrou, maar koud en deftig. • E … was 'n fyn vrou, maar koud en deftig. (Enige EEN)	1
7.6.2	• B • … was altyd vriendelik en gereed om ander mense te help. • B … was altyd vriendelik en gereed om ander mense te help. (Enige EEN)	1
7.6.3	• A • … het nie van kinderagtige mense gehou nie. • A … het nie van kinderagtige mense gehou nie. (Enige EEN)	1

7.6.4	• C • … het ander mense misbruik om te kry wat sy wou hê. • C … het ander mense misbruik om te kry wat sy wou hê. (Enige EEN)	1
7.7	• 'n stukkie kant/sluier • (Maré-trou)ring	1 1
7.8	• Kit het tant Nelie se resep 'n paar keer deurgelees. • Peet het vir Kit 'n yslike vuur gemaak. • Kit het vir die eerste keer veerpluime gebak. • Peet het sy hoed gevat en van Kit af weggeloop.	1 1 1 1
7.9	• B • dit nooit te laat is om 'n fout reg te stel nie. • B dit nooit te laat is om 'n fout reg te stel nie. (Enige EEN)	1
7.10	• Die resepteboek het aan die Maré-familie behoort. • Dit was Ursula se erfenis/troupresent. • Tant Nelie het vir Kit haar sin gegee. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
7.11	Al die gebeure in die kortverhaal handel oor tant Nelie se veerpluime. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1
7.12	• Ursula was die regte vrou vir hom. • Kit het hom verkeerde dinge laat doen. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
		[20]

VERHAAL B: "LEUENS" – CM van den Heever

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT
7.13	• Naomi het 'n leuen vertel oor waar sy woon./Naomi het gesê dat sy in Westcliff gewoon het. • Naomi het 'n leuen vertel oor die werk wat haar man gedoen het./Naomi het gesê dat haar man 'n sakeman was.	1 1
7.14	• Naomi en Olga het mekaar in die stad raakgeloop. • Olga het vir Naomi genooi om by haar te gaan kuier. • Naomi het spesiaal vir haarself 'n rok gemaak. • Naomi is per bus na Olga se huis in Saxonwold.	1 1 1 1

7.15	• Naomi sou vir Olga met gemeenskapswerk/liefdadigheidswerk gehelp het. • Naomi sou gehelp het om klere aan die armes (in Vrededorp) uit te deel. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
7.16.1	• C • … kon nooit aan 'n armoedige lewe gewoond raak nie. • C ... kon nooit aan 'n armoedige lewe gewoond raak nie. (Enige EEN)	1
7.16.2	• E • … was gemaklik in 'n weelderige omgewing. • E … was gemaklik in 'n weelderige omgewing. (Enige EEN)	1
7.16.3	• B • … het nie van ryk mense gehou nie. • B … het nie van ryk mense gehou nie. (Enige EEN)	1
7.16.4	• A • … moes in armoede grootword. • A … moes in armoede grootword. (Enige EEN)	1
7.17	• Naomi wou nie gehad het Olga moes sien/weet/uitvind waar sy woon nie. • Naomi was skaam vir haar huis/omgewing. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
7.18	• D • 'n vergelyking. • D 'n vergelyking. (Enige EEN)	1
7.19	omstandighede	1
7.20	• Hy was eens op 'n tyd 'n onderwyser gewees. • Hy het van tyd tot tyd werk gehad (maar dit verloor). • (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
7.21	• A • het besef dat Naomi vir haar leuens vertel het. • A het besef dat Naomi vir haar leuens vertel het. (Enige EEN)	1

7.22	• Hy is as onderwyser afgedank omdat hy agtelosig was. • Hy kon nie 'n werk hou nie./Hy het kort-kort sy werk verloor. • Terwyl Naomi by Olga gekuier het, het die man nie eens vir hom en die kind kos gemaak nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
7.23	• Naomi het besef dat sy haar omstandighede moes aanvaar. • Naomi het skuldig gevoel toe sy besef het dat haar seuntjie nie gekla het nie/die komiese in die situasie kon raaksien. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
7.24	• Olga sou Naomi by haar huis gaan aflaai het. • Olga sou Naomi se gesin kon ontmoet. • Naomi en Olga sou hulle vriendskap weer kon opbou. • Olga sou Naomi dalk op verskeie maniere kon help om haar omstandighede te verbeter. • Olga sou dalk probeer het om vir Naomi en/of haar man werk te kry. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
7.25	Ek sou vir hom wou sê dat ... • hy solank vir die gesin aandete kon gemaak het. • hy mense nie snobs kon noem as hy hulle nie eens geken het nie. • hy kon probeer om weer werk te kry sodat hulle omstandighede kon verbeter. • dit onaanvaarbaar van hom was om lelike dinge voor die kind te sê. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
		[20]

***PERDEKRAG* – Cecilia du Toit**

VRAAG 8

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
8.1.1	Silwerkloof Stalle	1
8.1.2	Wilma (Botes)	1
8.1.3	prokureur	1
8.1.4	• Hy moes sy gemeenskapsdiens daar doen. • Hy moes sy straf daar uitdien. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
8.2	verveeld met	1

8.3	• Die leser verwag nie dat Lucky suiwer Afrikaans sal praat nie. • Dit is hoe jongmense praat. • Dit pas by die karakter. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
8.4	• Hy moes die vuil strooi uithark./Hy moes die stalle skoonmaak. • Hy moes vars strooi insit. • Hy moes sy sak gaan bêre. • Hy moes sy selfoon wegsit. (Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)	2
8.5	• 'n Jonger persoon moet ouer mense respekteer. • Lucky was daar om sy straf uit te dien/moes luister na wat Wilma vir hom sê om te doen. • Wilma het hom probeer help, maar Lucky het dit nie waardeer nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
8.6	• D • nie geweet het hoe om hierdie konfliksituasie te hanteer nie. • D nie geweet het hoe om hierdie konfliksituasie te hanteer nie. (Enige EEN)	1
8.7.1	• Sy straf • Die tyd wat hy sy straf moes uitdien. • Gemeenskapsdiens/-werk. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
8.7.2	Drie/3 maande	1
8.8	Ielike woorde te gebruik	1
8.9	• B • manipulering. • B manipulering. (Enige EEN)	1
8.10.1	• E • ... sukkel om na ander te luister. • E ... sukkel om na ander te luister. (Enige EEN)	1
8.10.2	• C • ... is streng maar het 'n goeie hart. • C ... is streng maar het 'n goeie hart. (Enige EEN)	1
8.10.3	• B • ... hou nie van kontak met ander mense nie. • B ... hou nie van kontak met ander mense nie. (Enige EEN)	1

8.10.4	• A • ... is elegant en rustig. • A ... is elegant en rustig. (Enige EEN)	1
8.11	Ja. • Dit is hoe tieners mekaar groet. • Vir tieners is dit aanvaarbaar/Tieners beskou dit nie as slegte maniere nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) OF Nee. • Dit was die eerste keer dat hulle ontmoet het. • Hy moes eerder probeer het om 'n goeie indruk te maak. • Dit is nie hoe mense wat mooi maniere het, mekaar groet nie. • Dit het gewys dat hy nie ander respekteer nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
8.12	• Hy moes na Wilma geluister het./Hy moes haar nie geïgnoreer het nie. • Hy moes sy selfoon gebêre het terwyl hy werk./ Hy moes nie die hele tyd op sy selfoon besig gewees het nie. • Hy moes stilgebly het./Hy moes sy werk gedoen het. • Hy moes ordentlik met Wilma en Binki gepraat het./Hy moes nie aanhoudend sarkastiese opmerkings gemaak en kommentaar gelewer het nie. • Hy moes die beste van die situasie gemaak het./ Hy moes nie so baie gekla het nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
8.13	• Hy was wreed teenoor diere/Hy het diere mishandel. • Hy het ander mense se (ses) katte versuip. • Hy het katte doodgemaak. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
8.14	• C • 'n metafoor. • C 'n metafoor. (Enige EEN)	1
8.15.1	• Sy het haar eie besigheid gehad./Sy was 'n besigheidsvrou/ sakevrou. • Sy werk (soms) oorsee. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1
8.15.2	• Sy het in mense se huise gewerk./Sy was 'n huiswerker/ bediende/huishulp/*Huishelper. • Domestic *(staan in teks bl. 19)* (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1

8.15.3	• Lucky se ma moes ander/ryk mense se gemors skoonmaak. • Lucky se ma moes baie ver na haar werk toe reis. • Die mense het Lucky se ma min betaal/minder as die prys van een kat, betaal. • Die mense het goed gehad wat hulle nie gebruik het nie, maar nie daaraan gedink om dit vir Lucky se ma te gee nie. (Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)	2
8.16	• C • dit wys wat die karakter op daardie oomblik doen. • C dit wys wat die karakter op daardie oomblik doen (Enige EEN)	1
8.17	• Lucky het nou die vrymoedigheid om met Wilma te praat/haar uit te vra. • Daar is 'n meer ontspanne verhouding tussen hulle/hulle lag saam vir grappies. • Hulle baklei/stry minder. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
8.18	• Binki is 'n maklike mens om mee oor die weg te kom. • Dis maklik om vir Binki lief te wees/van haar te hou. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
8.19	• Lucky se ma het hom nie so geleer nie. • Lucky respekteer sy ma/Wilma. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1
8.20	• Wilma het te veel by 'n partytjie gedrink. • Wilma het vinnig met die perd deur die veld gejaag. • Die perd het in 'n gat getrap en sy been gebreek. • Die veearts het die perd geskiet.	1 1 1 1
8.21	• Grace het lank gely voordat die veearts hom geskiet het. • Grace het pyn gehad voor hy dood is. • Grace moes doodgeskiet word./Daar was nie genade vir Grace nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
8.22	• Die hele drama handel oor die krag van die verhouding tussen die perde en die mense. • Die hele drama handel oor perde wat die vermoë/krag het om mense heel/gelukkig te maak. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
8.23	• Hy het lelik gepraat/kru taal gebruik. (Bv. stront/bleddie) • Hy het Wilma se opdragte geïgnoreer. (Bv. aanhou sms op sy selfoon) • Hy het heeltyd gekla. (Bv. oor die stalle wat hy moes skoonmaak) • Hy was uitdagend/rebels. (Bv. met sy selfoon) (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1

8.24	Nee. • Lucky was nooit werklik gelukkig nie. • Lucky se omstandighede was baie moeilik. • Lucky se ma het min verdien./Lucky-hulle was arm. • Hulle het nie eie vervoer/'n tuin gehad nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) OF Ja. • Hy was bevoorreg om sy gemeenskapsdiens by Wilma te kon doen. • Hy was gelukkig om 'n ma te hê wat vir hom tyd/liefde gehad het. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1
8.25	• Binki wou haar hond (uit die brandende huis) red. • Lucky het die katjies in die visdam verdrink.	1 1
		[40]

TOTAAL AFDELING D: 40
GROOTTOTAAL: 120

Kopiereg voorbehou